

Keuhkosairauksien erikoisalan erikoislääkärikoulutuksen arviointi keväällä 2016

Joni Niskanen

Keuhkoyllilääkärikokous 26.8.2016

Keuhkosairauksien erikoisalan erikoislääkärikoulutuksen arviointi syksyllä 2013

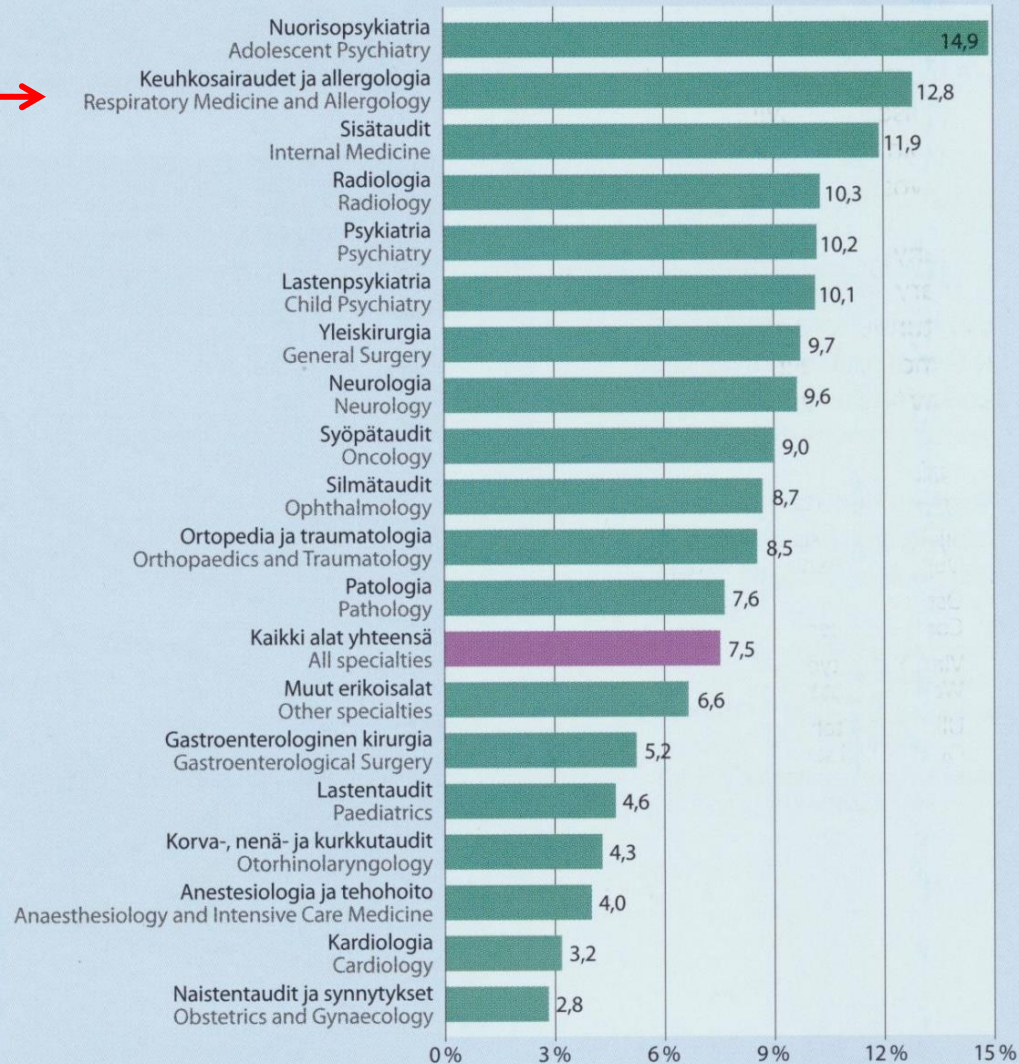
SurveyPAL-kysely

FILHA ja SKLY

Heli Ylä-Outinen, Eeva-Maija Nieminen, Tiina Aine, Essi Varkki, Terttu Harju, Minna Purokivi, Hanna Hisinger-Mölkänen, Lauri Lammi

Sairaaloiden erikoislääkärivaje 2010

Shortage of specialists in hospitals in 2010

Lähde: KT Kuntatyönantajat, *Sairaaloiden lääkärin työvoimatilanne -tutkimus
Source: KT Local government employers, *study on physicians' availability in hospitals

Miksi arviointia?

- SLL suositus erikoislääkärikoulutuksen arvioinnista 20.4.2011

2. Erikoislääkärikoulutuksen arvioinnin tavoitteet

1. Kuvata yksittäisen erikoisalan erikoislääkärikoulutuksesta vastaavien yksiköiden koulutusohjelmat ja -järjestelmät, niiden heikkoudet ja vahvuudet sekä mahdolliset yksiköiden väliset erot.
2. Tuottaa vertailutietoa erikoislääkärikoulutuksen laadun parantamiseksi yliopistojen ja koulutusta järjestävien yksiköiden käyttöön.
3. Tuottaa vertailutietoa eri yliopistoista ja koulutusyksiköistä alalla erikoistuvien ja alalle pyrkivien lääkärien käyttöön.
4. Suositaa valtakunnallisia toimia erikoislääkärikoulutuksen kehittämiseksi.

- Haasteet arvioinnissa v.2013:

- Työtilanne
- Tavoitettavuus
- Pienellä alalla epärealistista? Voimavarojen kohdennus?

- Asia tärkeä
- SKLYn yksi päätehtäviä erikoistuvien koulutuksen tukeminen

- ERVA-kohtaiset selvitykset 2012
- Jatkoarviot esim. TAYS ERVA 2014
- ERIKOISLÄÄKÄRI- JA ERIKOISHAMMASLÄÄKÄRIKOULUTUSTARPEEN ARVIOINTI VUOTEEN 2030. STM:n julkaisusarja, Rellman 2016:

Työikäisten keuhkosairauksien erikoislääkärien määrä ei ole Suomessa edellisen 15 vuoden aikana kasvanut lainkaan. **Tutkintomäärä on viime vuosina ollut km. vain 5/vuosi.** Lääkärivajetta on erityisesti keskussairaaloissa ja valtakunnallisesti on täyttämättä n. 10 % erikoislääkärien viroista.

Nykyisen erikoislääkärikunnan eläköitymisen ja julkisen terveydenhuollon melko suureksi ilmoittaman vajeen (18 erikoislääkäreä) perusteella keuhkosairauksien erikoislääkärien **koulutustarve on 9/vuosi.**

Erikoistuvien 2013 kyselyn ”jyvät”

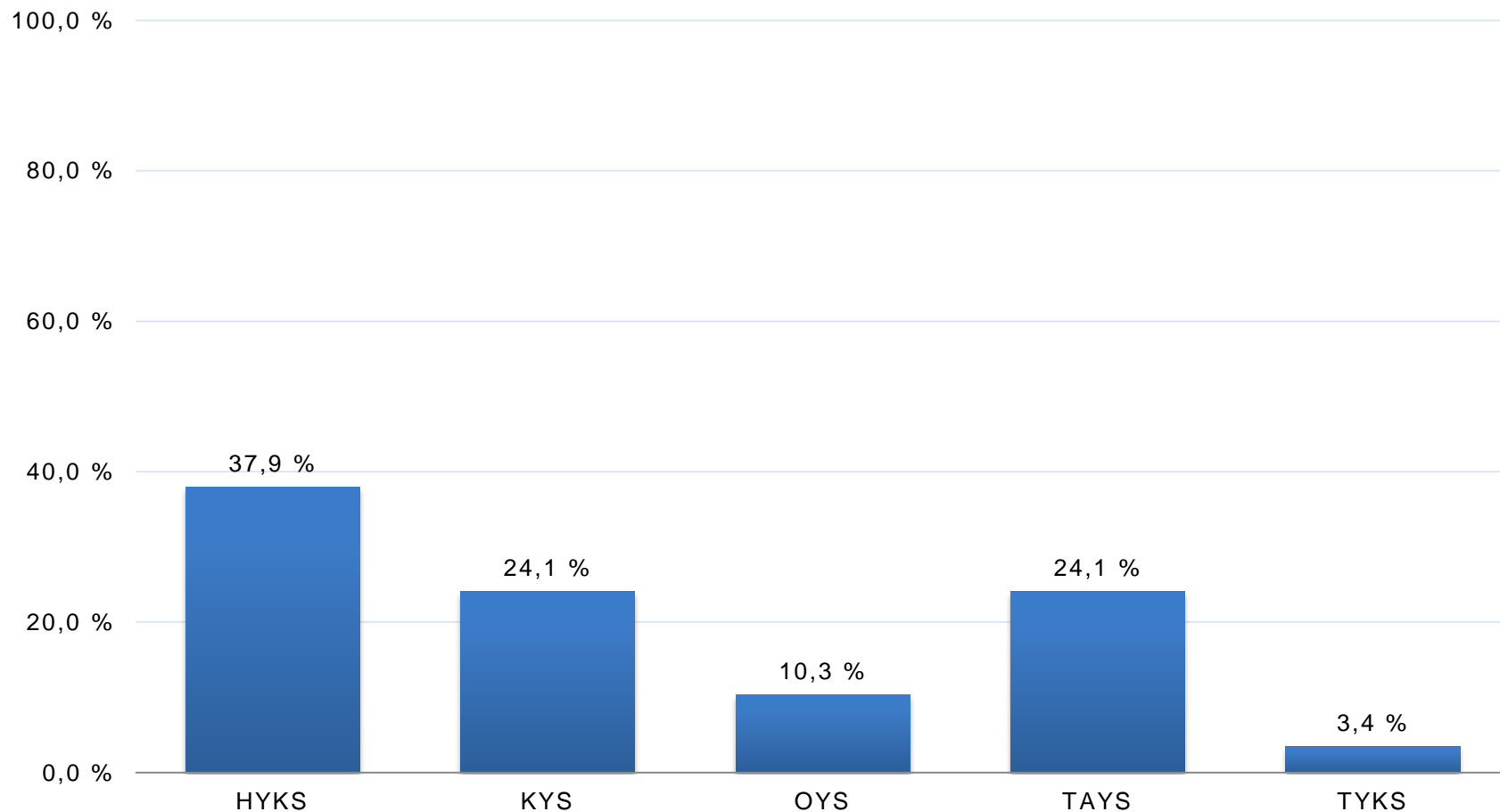
- **23/30 (76 %) vastausta**
 - Virallisesti erikoistumisohjelmaan ilmoittautuneet
 - Todelliset erikoistuvat
- 6/23 (25%) oli tehnyt yli puolet eriytyvän vaiheen koulutuksesta
- 14/23 (61%) käytti lokikirjaa, Hopsua 9/23 (39%)
- Koulutuksen vastuuhenkilön vuosittain tapasi 61%
- Tutor 77%:lla, vuosittainen tapaaminen 63%
- Suunnitelmallisena koulutusta piti 46%
- Työaika riittävä 61% mielestä

Erikoistuvien kysely 2016

- Lyhennetty, muutama kysymys uudistettu
- Lähetettiin vastuukouluttajien kautta
- Taustatiedot
 - Vastauksia 30/41
 - Miehiä 32 %
 - Keuhkoklinikassa erikoistumisvirassa 30 %, viransijaisena 30 %, vanhempainvapaalla 7 %
 - Kokoaikatyössä 90 %
 - Yo-sairaalassa 56 %, KS:ssa 30 %
 - Tk-palvelu suoritettuna 90 %:lla
 - 60 %:lla tehtynä > 50% eriytyvästä 4 v:n koulutuksesta
 - Ed 25 %

TAUSTATIEDOT

Nykyisen työpaikkasi ERVA-alue

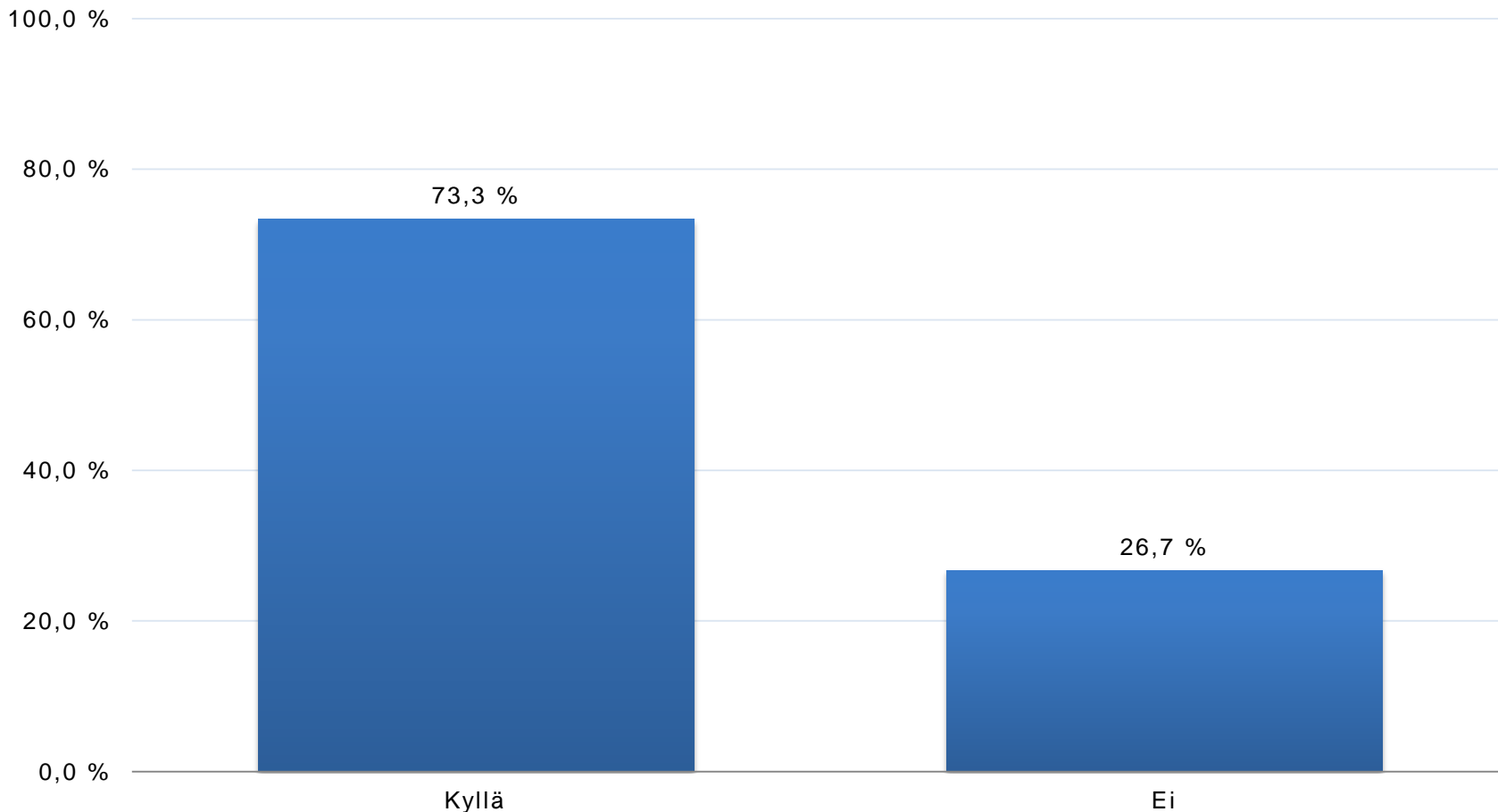

Tutkimus

- Klinikassa tutkimusprojekteja, joihin evl voi osallistua – 78 % kyllä
- Kannustetaanko erikoistuvia tutkimustyön tekemiseen (EVO-rahoitus, virkavapaus, työaikajärjestelyt yms) – 76% kyllä
- Väitöskirja tekeillä tai tehtynä 46 %:lla

KOULUTUKSEN ORGANISOINTI JA TOTEUTUS

Onko erikoistuvan lääkärin koulutus mielestäsi suunnitelmallista ja henkilökohtaiseen opetussuunnitelmaan pohjautuvaa?

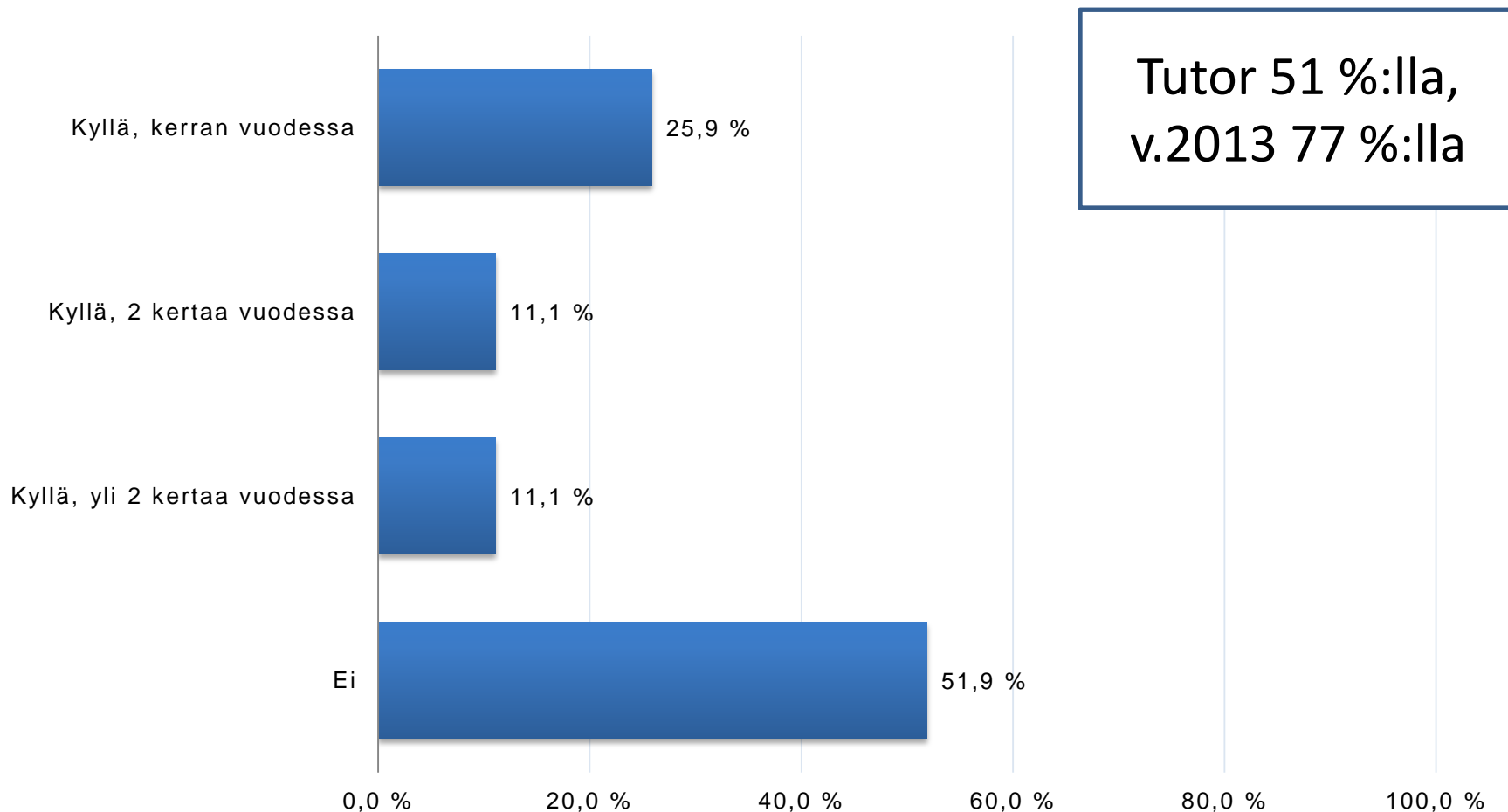
46 % kyllä vuonna 2013

Koulutuksen organisointi ja toteutus

- Henkilökohtainen opintosuunnitelma 67 %:lla (39% v. 2013)
- Lokikirja käytössä vain 56 %:lla (61%)
- Tapaa vastuukouluttajan vuosittain – 79 % kyllä (61%)
- Mahdollisuus vaikuttaa sijoitussuunnitelmaan – 76 % kyllä

KOULUTUKSEN ORGANISOINTI JA TOTEUTUS

Onko sinulla tapaamisia henkilökohtaisen tutorin kanssa (ohjaus- ja palautekeskusteluja)?

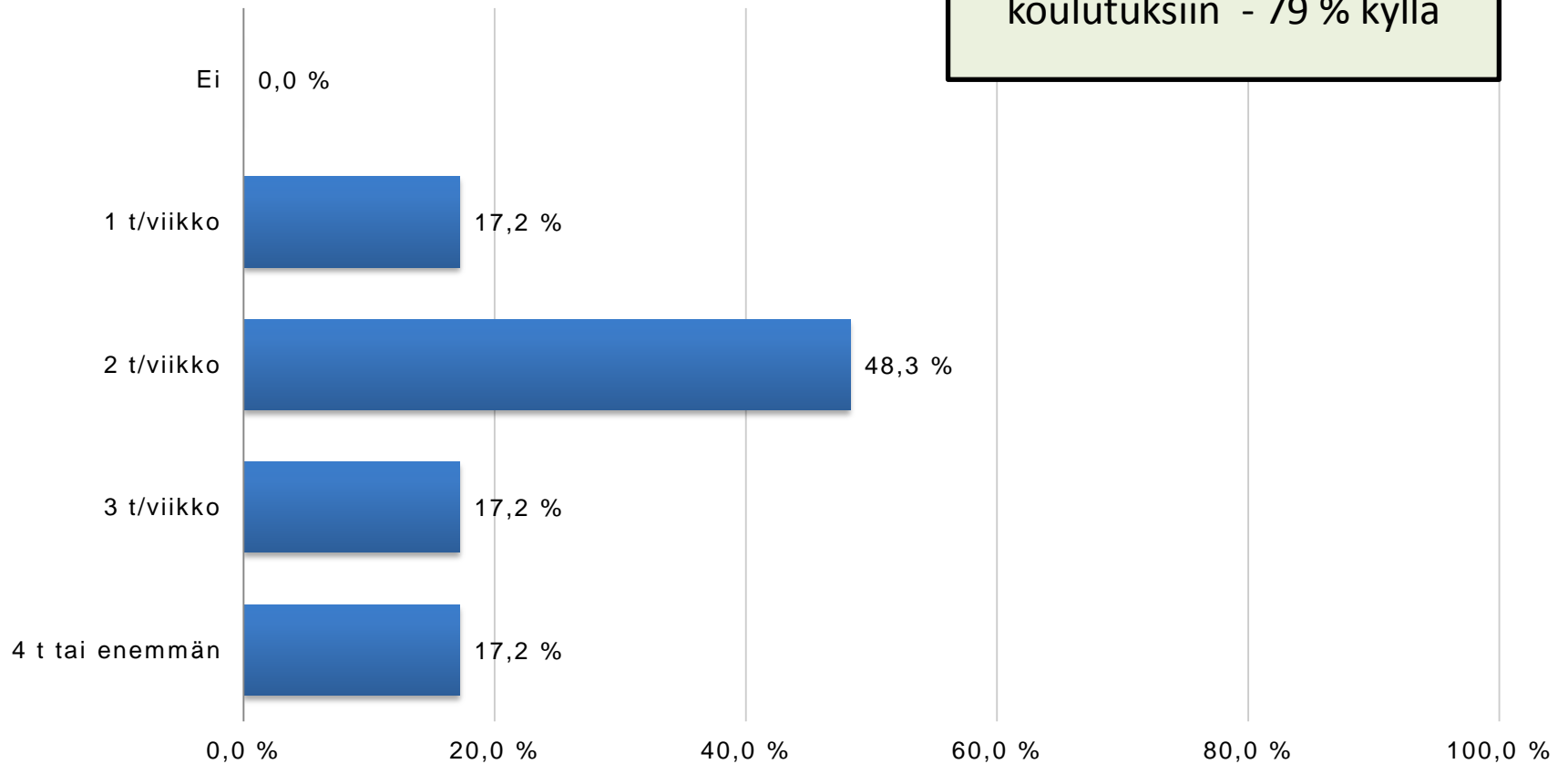
- Erikoislääkäreillä varattu aikaa opettamiseen – 50 % ei
- Riittävää perehdytystä toimipisteiden käytäntöihin? – 67 % kyllä
- Riittävä perehdytys sairauskohtaisiin tutkimus- ja hoito-ohjeisiin – 55% kyllä
- Sähköisiin pot. tietojärjestelmiin – 86% kyllä
- Palkallinen lukuloma 67 %:lla
- Työaika riittää pääsääntöisesti työtehtävien hoitoon 62 % (v.2013 61 %) – siedettävää?

TEOREETTINEN KOULUTUS

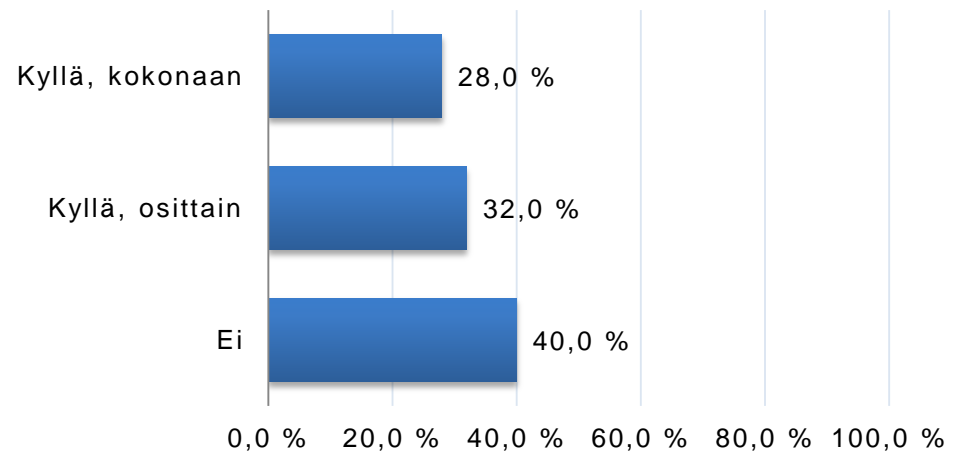
Toimipaikkakoulutus

Onko klinikassasi meeting-tyyppistä koulutusta?

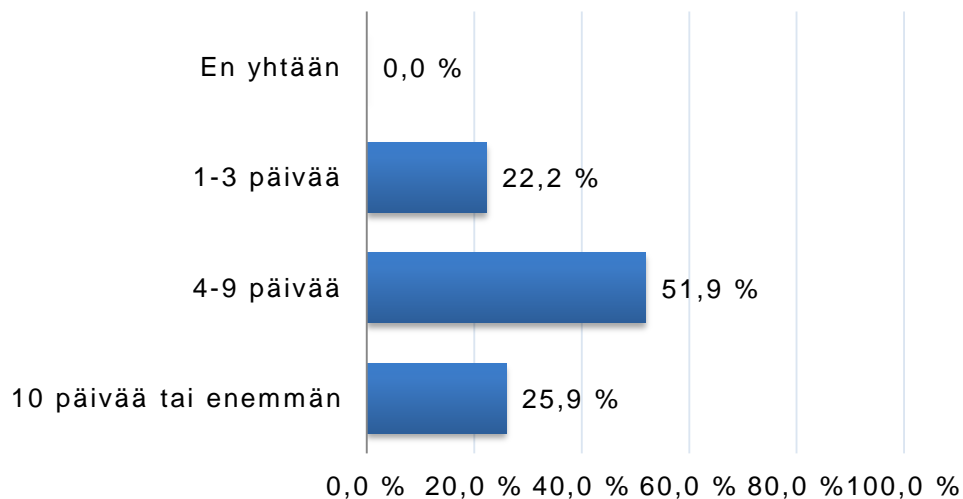
- vastuukouluttajat: 0, 22, 16, 33, 27 %

- Erityisesti erikoistuville suunnattua koulutusta klinikassa
 - 58 % kyllä
- Kotimaan koulutukset maksettu kokonaan 90%:lle
- Ulkomaan koulutukset:

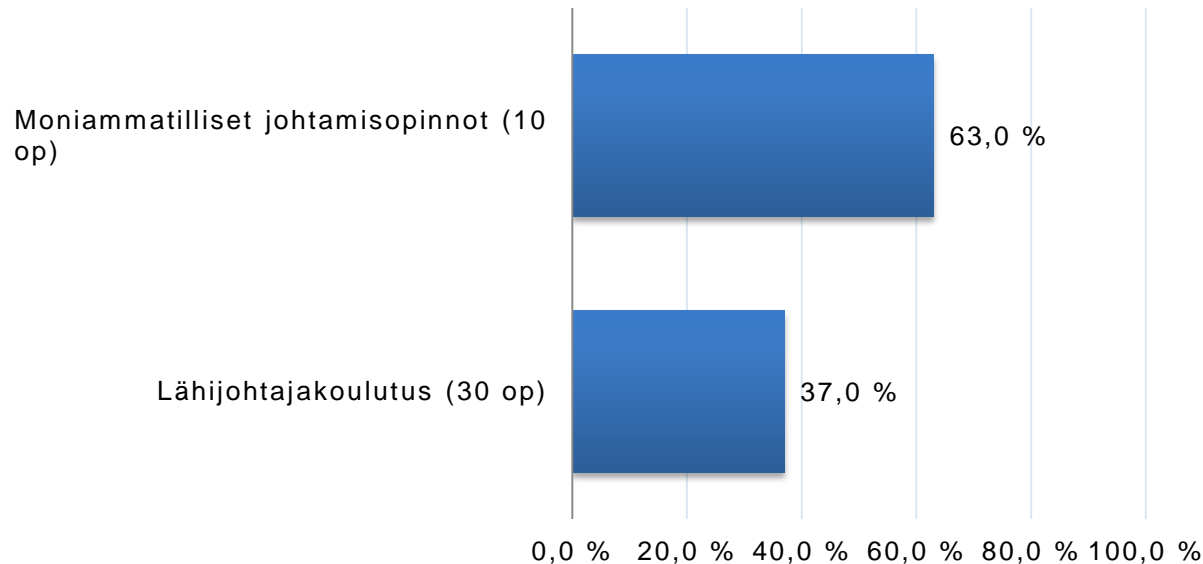
- Palkallisia koulutuspäiviä:

TEOREETTINEN KOULUTUS

Johtamiskoulutus

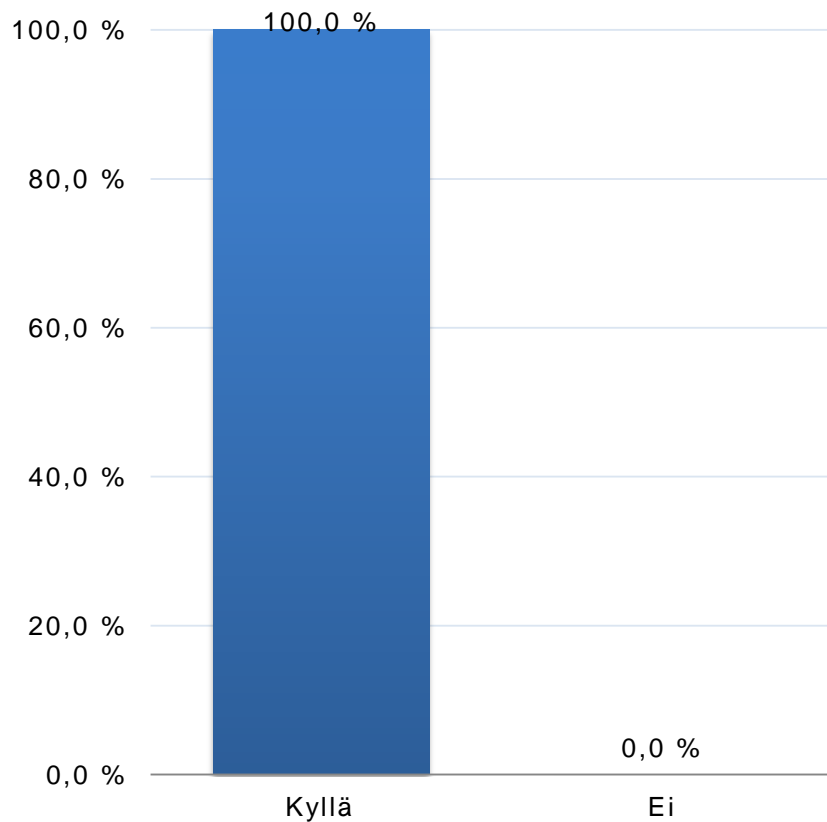
Minkä laajuinen johtamiskoulutus kuuluu erikoistumiseesi?

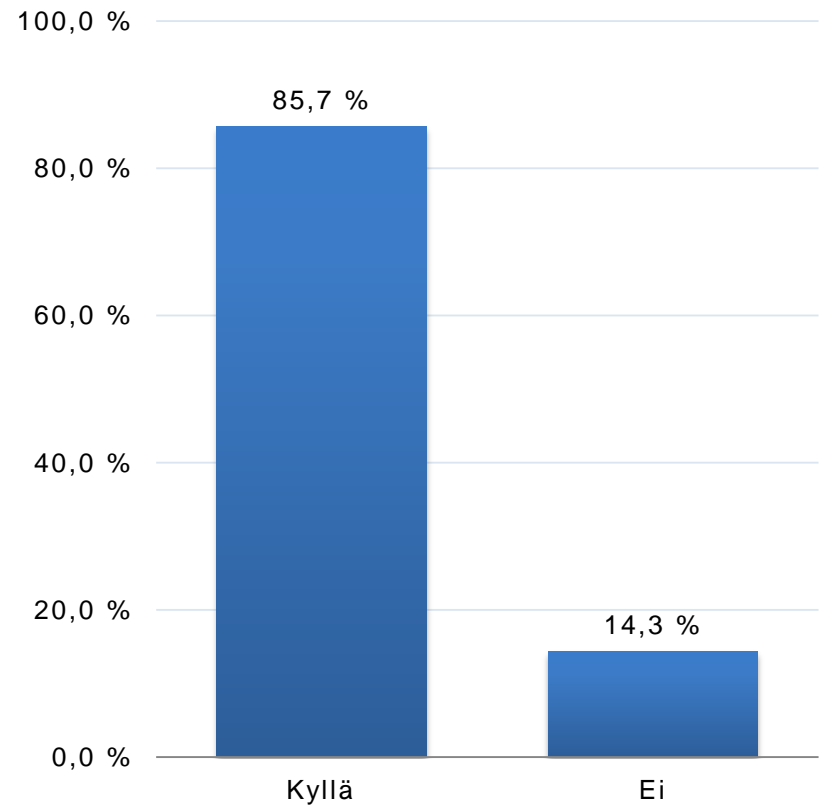
- 85 %:n mielestä johtamiskoulutusta riittävästi
- 22 % osallistuu työpaikan hallinnolliseen työhön (esimerkiksi sijoitus- tai päivystyslistojen tekemiseen, kehittämistyö, projektikokoukset)

KLIININEN TYÖSKENTELY

Onko erikoistuvalla lääkäriellä mahdollisuus konsultoida erikoislääkärinä virka-aikana aina tarvittaessa?

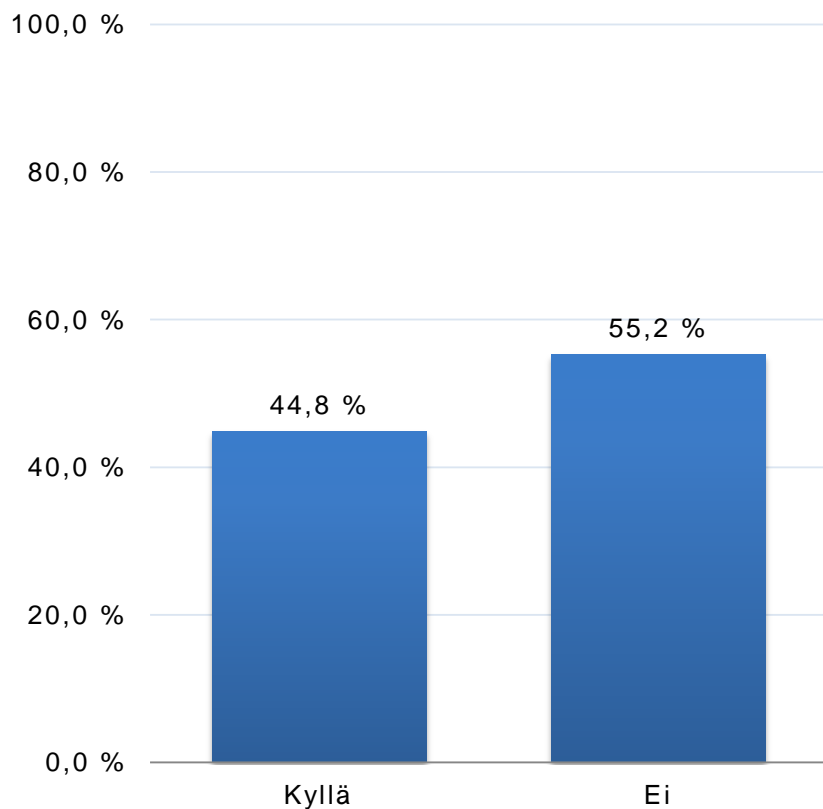
Onko erikoistuvalla lääkäriellä hyvät mahdollisuudet hoitaa eri sairausryhmiin kuuluvia potilaita (esim. allergologia, onkologia, tuberkuloosi, infektiot, tehohoito, unipotilaat jne)?

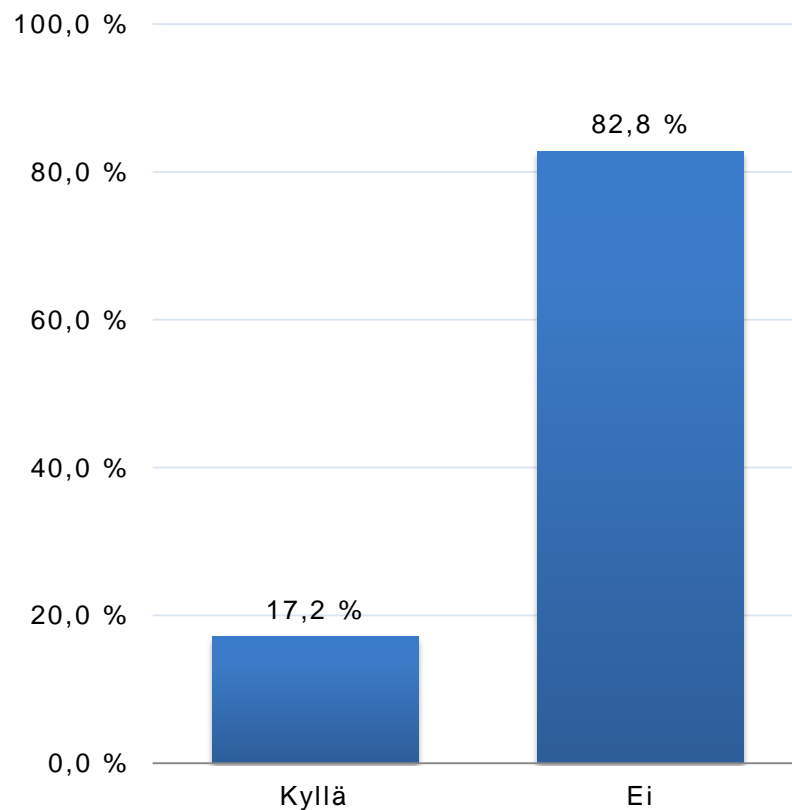
KLIININEN TYÖSKENTELE

v.2013 säännöllistä palautetta sai 17%

Kiinnitetäänkö erikoistuvan lääkärin oppimiseen **kliinisessä työskentelyssä** erityisesti huomiota?

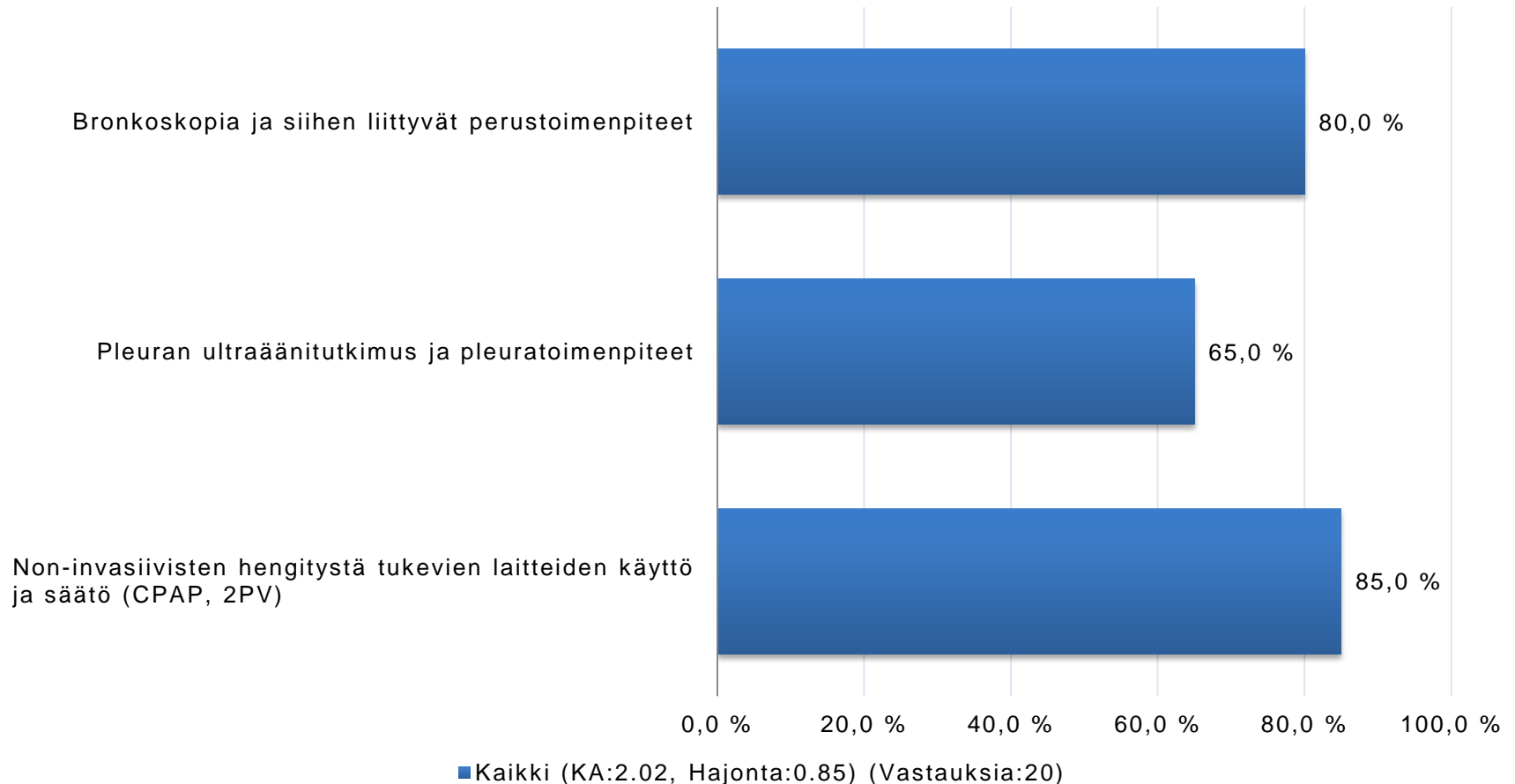

Antavatko erikoistuvaa lääkäriä ohjaavat seniorit säännöllisesti palautetta?

KLIININEN TYÖSKENTELY

Oletko saanut riittävästi opetusta seuraaviin toimenpiteisiin? Merkitse toteutuneet.
-kouluttajat + 20%

Olemassa olevat vahvuudet

- palaute

- 15 kommenttia, eri teemoja
- ≥ 3 mainintaa
 - Hyvä seniorituki, matala kynnyys konsultoida
 - Toimenpidekoulutus
 - Viikoittainen teoriakoulutus

Missä kehitettävää?

- 14 kommenttia
- ≥ 3 mainintaa
 - Tutor-toiminta
 - Suunnitelmallisuutta vielä lisää
 - ”systemaattinen ote”
 - Yhtenäinen koulutuspolku
 - Ei epätasa-arvoa

Vastuukouluttajien 2013 kyselyn ”jyvät”

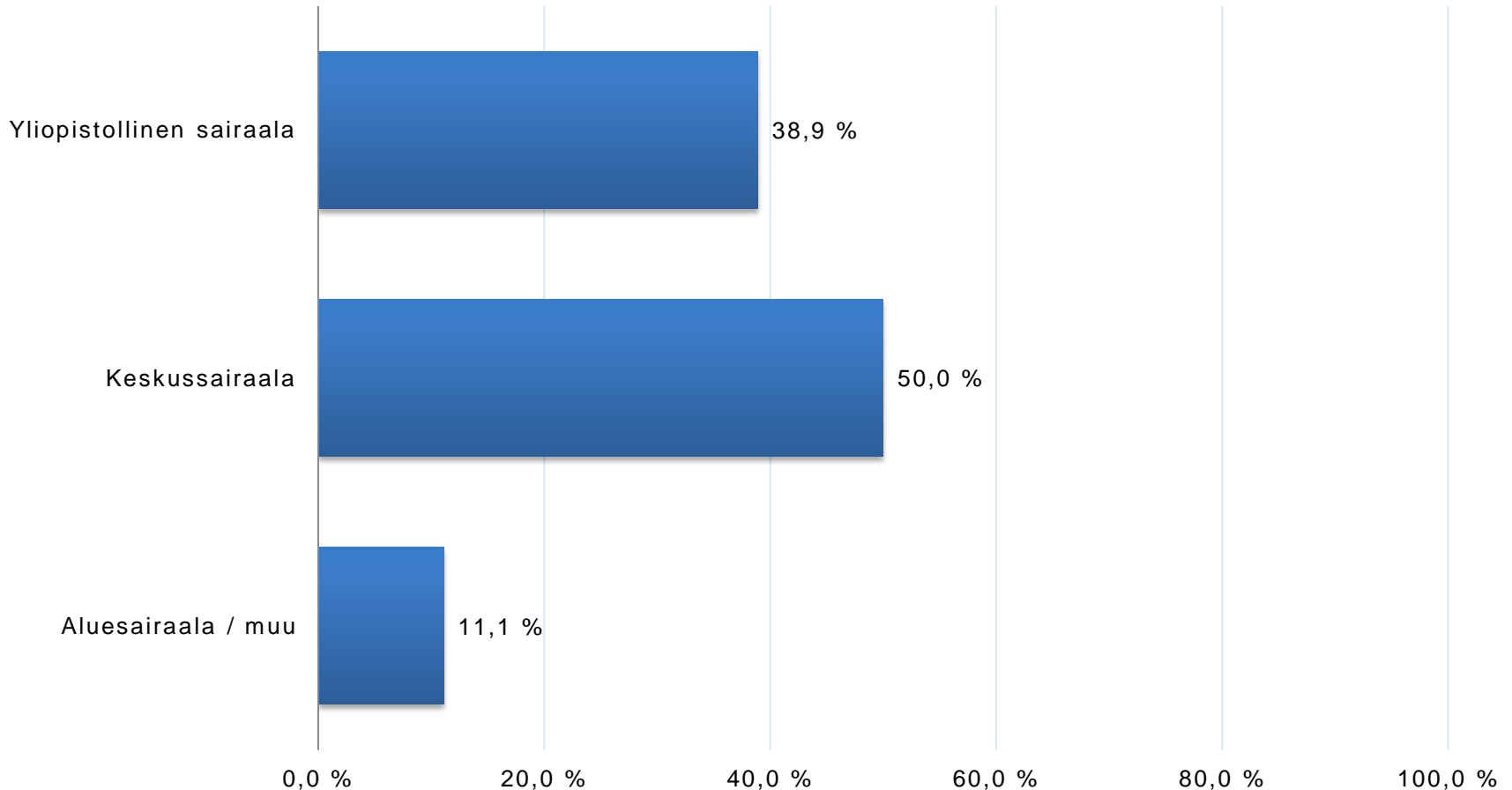
- Vastuukouluttajat; 8 vastausta
 - suppeampaa kyselyä toivottiin
- Kaikki ilmoittivat, että:
 - Kaikilla keuhkosairauksiin erikoistuvilla lääkäreillä on lokikirja ja tutor
 - Kaikki tapaavat vuosittain tutorin
 - Kaikki voivat vaikuttaa sijoitussuunnitelmaansa
 - Kaikissa yksiköissä omaa erikoistuville suunnattua koulutusta (klinikan meeting-esitelmien lisäksi)
 - Kustantavat teoreettisen koulutuksen kotimaassa kokonaan

Vastuukouluttajien kysely 2016:

- 18 vastausta

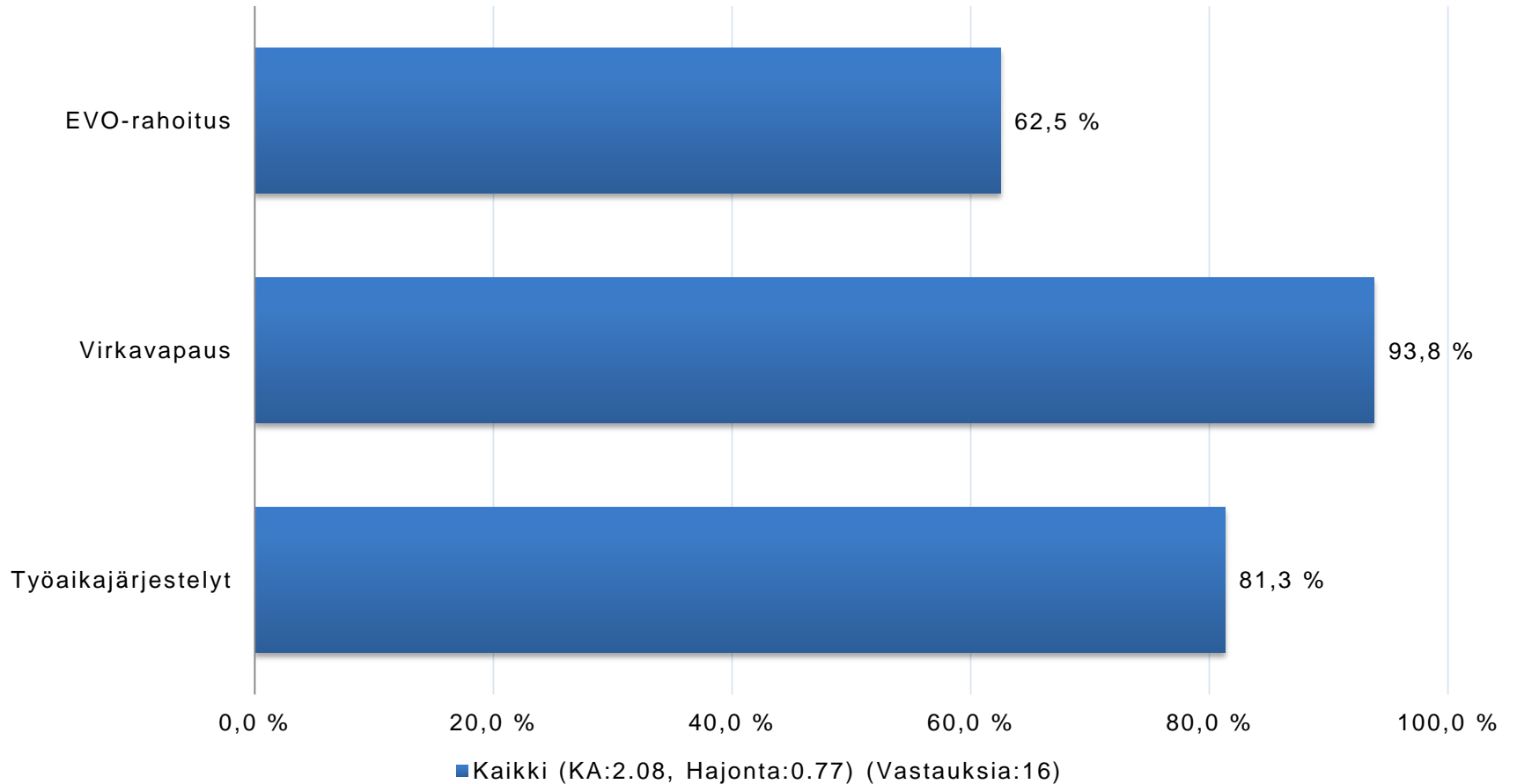
KOULUTUSYKSIKÖN TAUSTATIEDOT

Sairaala:

TUTKIMUSTYÖ

Erikoistuvia lääkäreitä kannustetaan ja tuetaan tutkimustyön tekemiseen seuraavilla järjestelyillä:

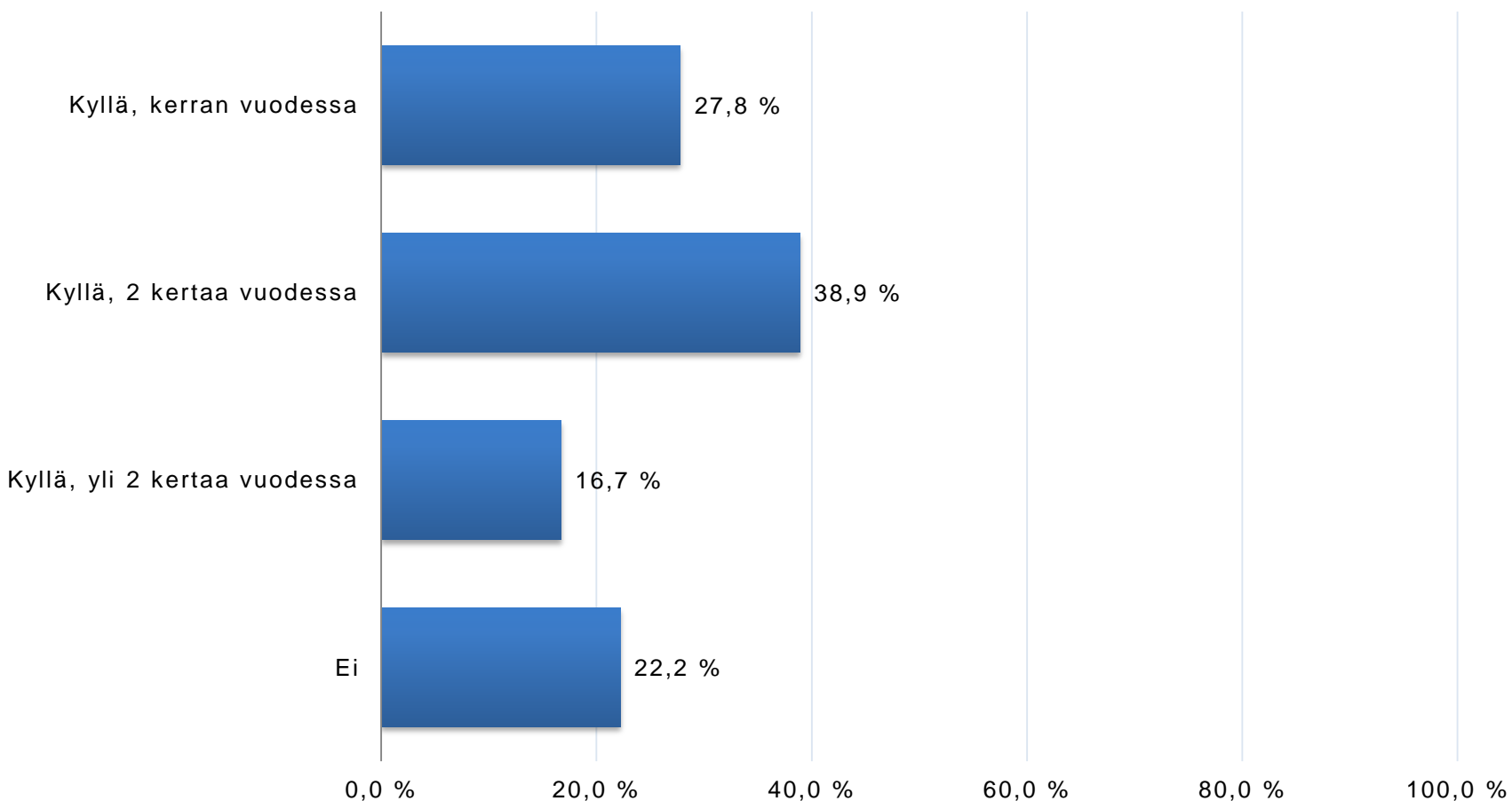

- Henkilökohtainen opintosuunnitelma 37 %:lla
(evl-kyselyssä 67 %)
- Lokikirja käytössä 82 %:lla (56 %)
- Tapaaminen vastuukouluttajan kanssa
vuosittain – 78% kyllä (79 %)
- Tutor 83% (51%)
- Mahdollisuus vaikuttaa sijoitussuunnitelmaan
– 76 % kyllä (75 %)

KOULUTUKSEN ORGANISOINTI JA TOTEUTUS

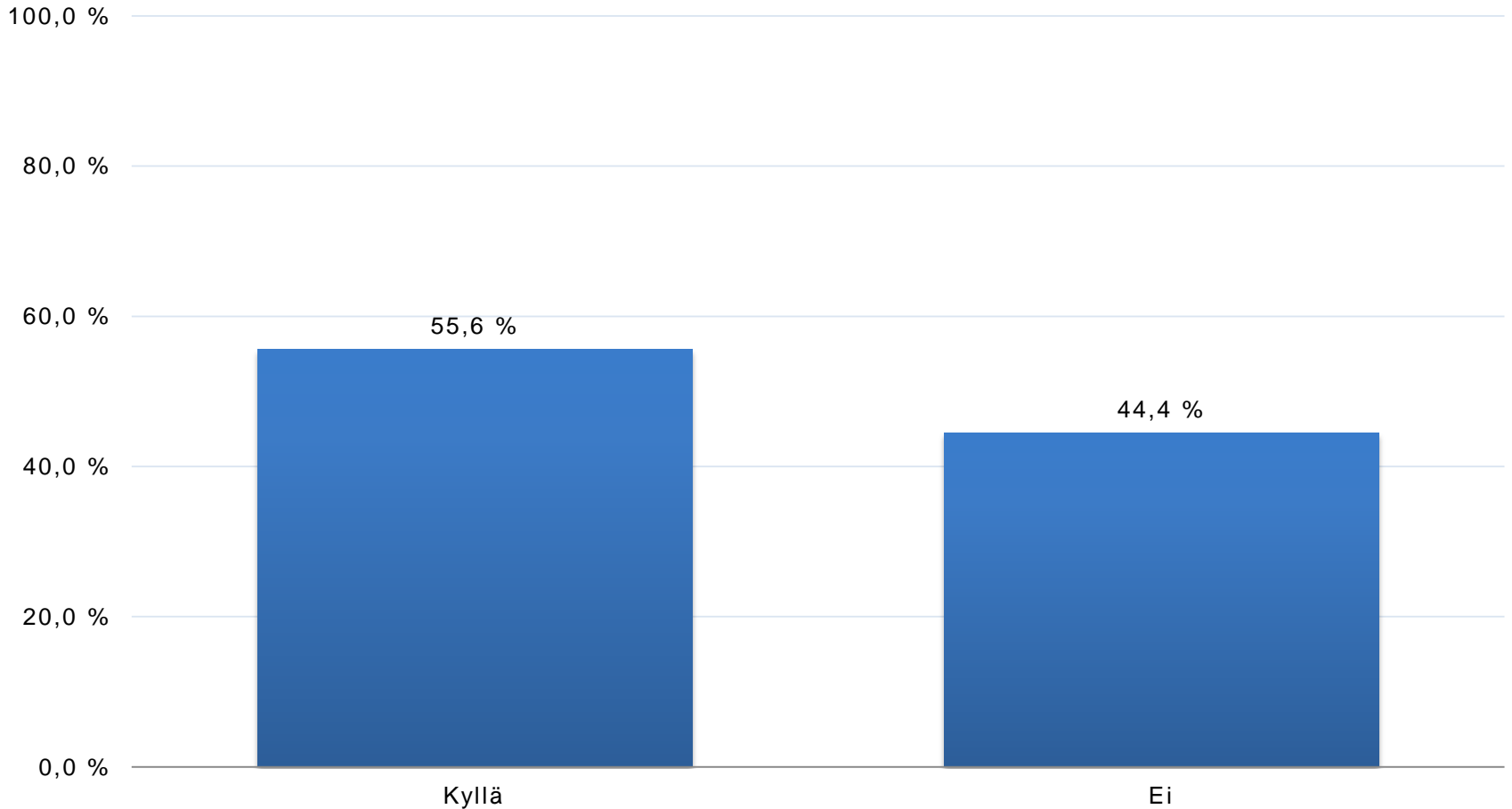
Onko erikoistuvilla lääkäreillä henkilökohtaisia tapaamisia tutorin kanssa (suunnitellut ohjaus- ja palautekeskustelut)?

- evl: 25, 11, 11, 51%

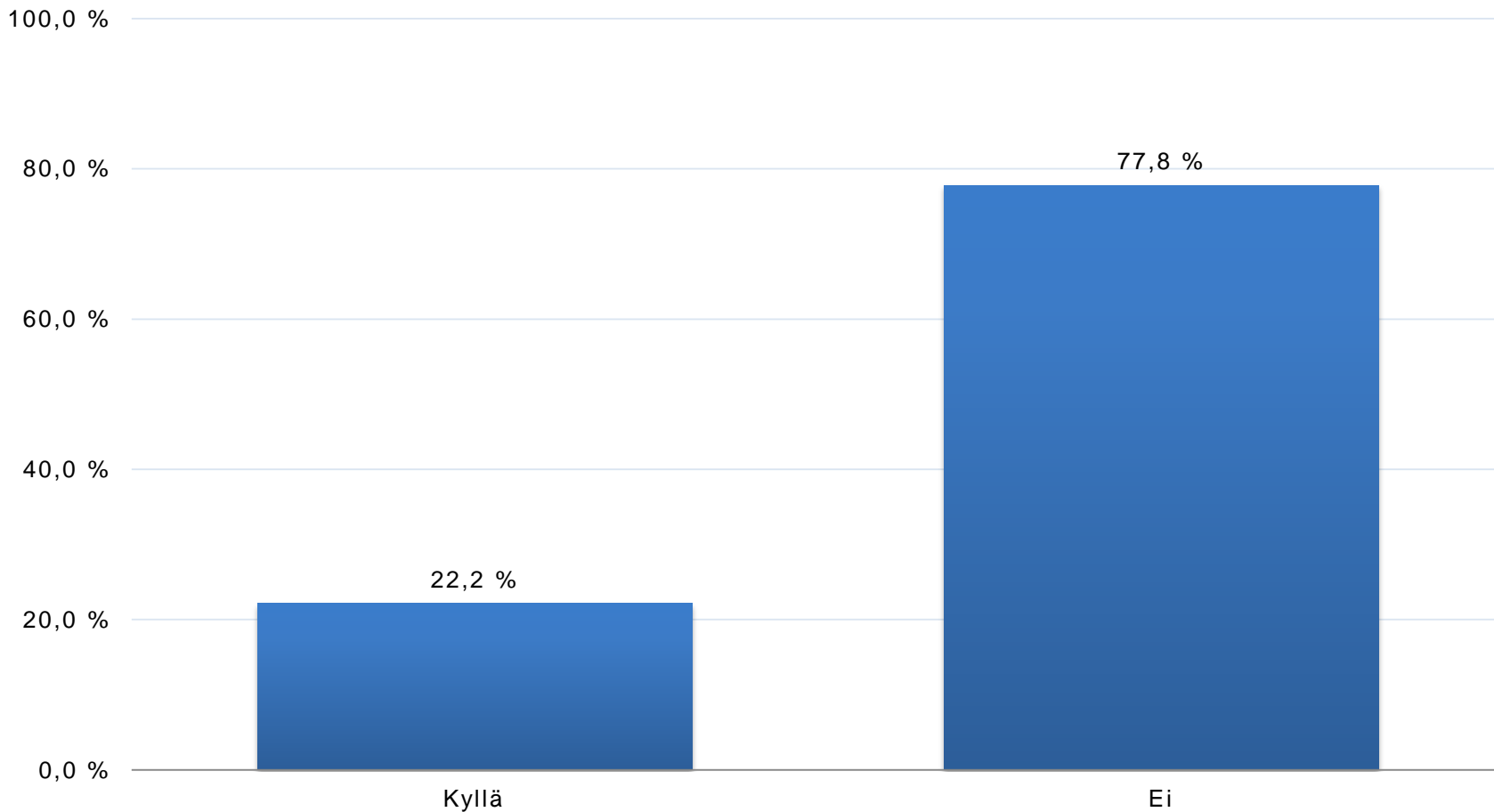
KOULUTUKSEN ORGANISOINTI JA TOTEUTUS

Annetaanko erikoistuville lääkäreille systemaattisesti palautetta osaamisesta ja toiminnasta?

KOULUTUKSEN ORGANISOINTI JA TOTEUTUS

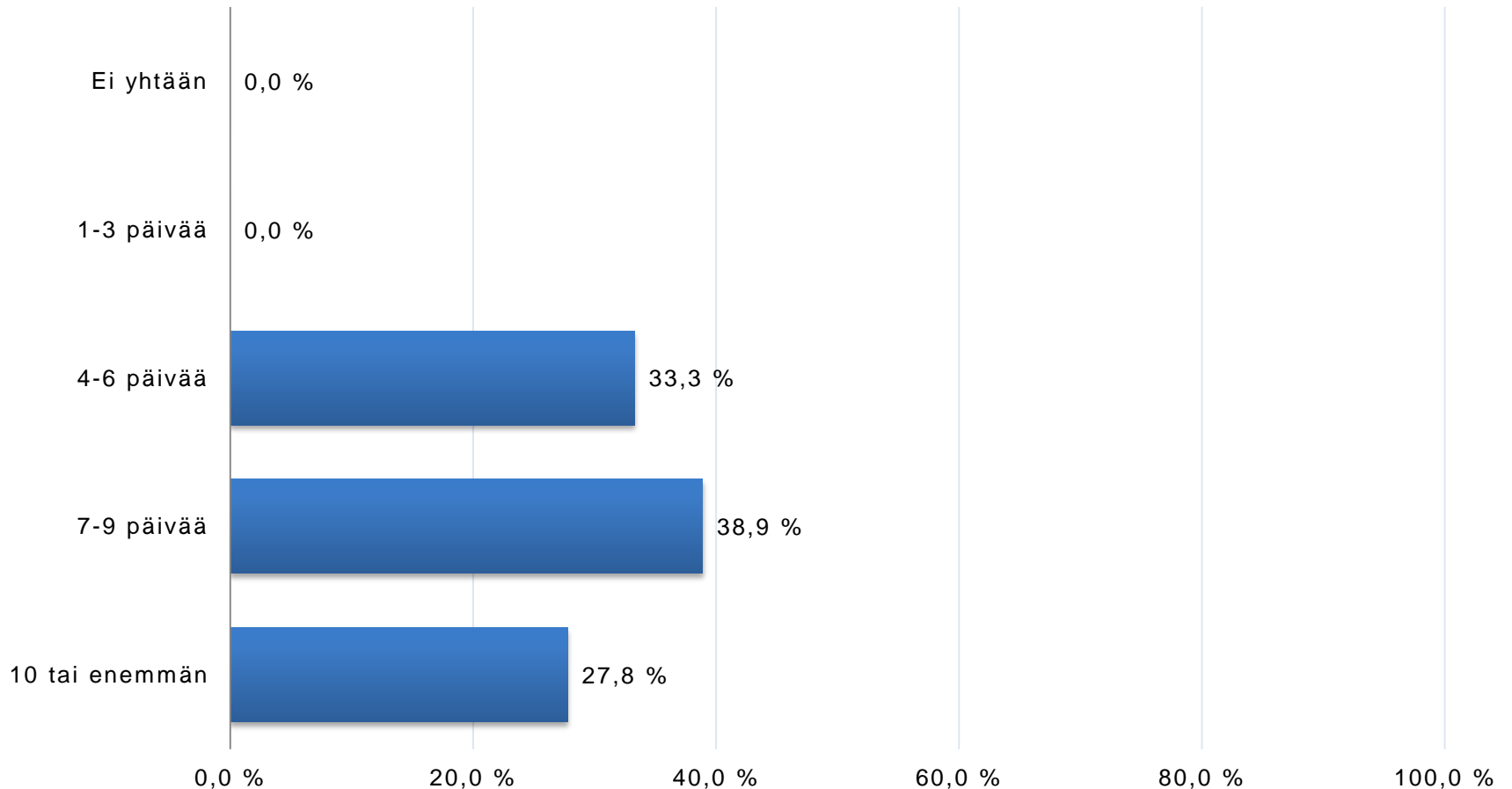
Onko erikoistuvia ohjaaville erikoislääkäreille varattu työaika opettamiseen (vapaana muusta potilastyöstä)?

TEOREETTINEN KOULUTUS

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

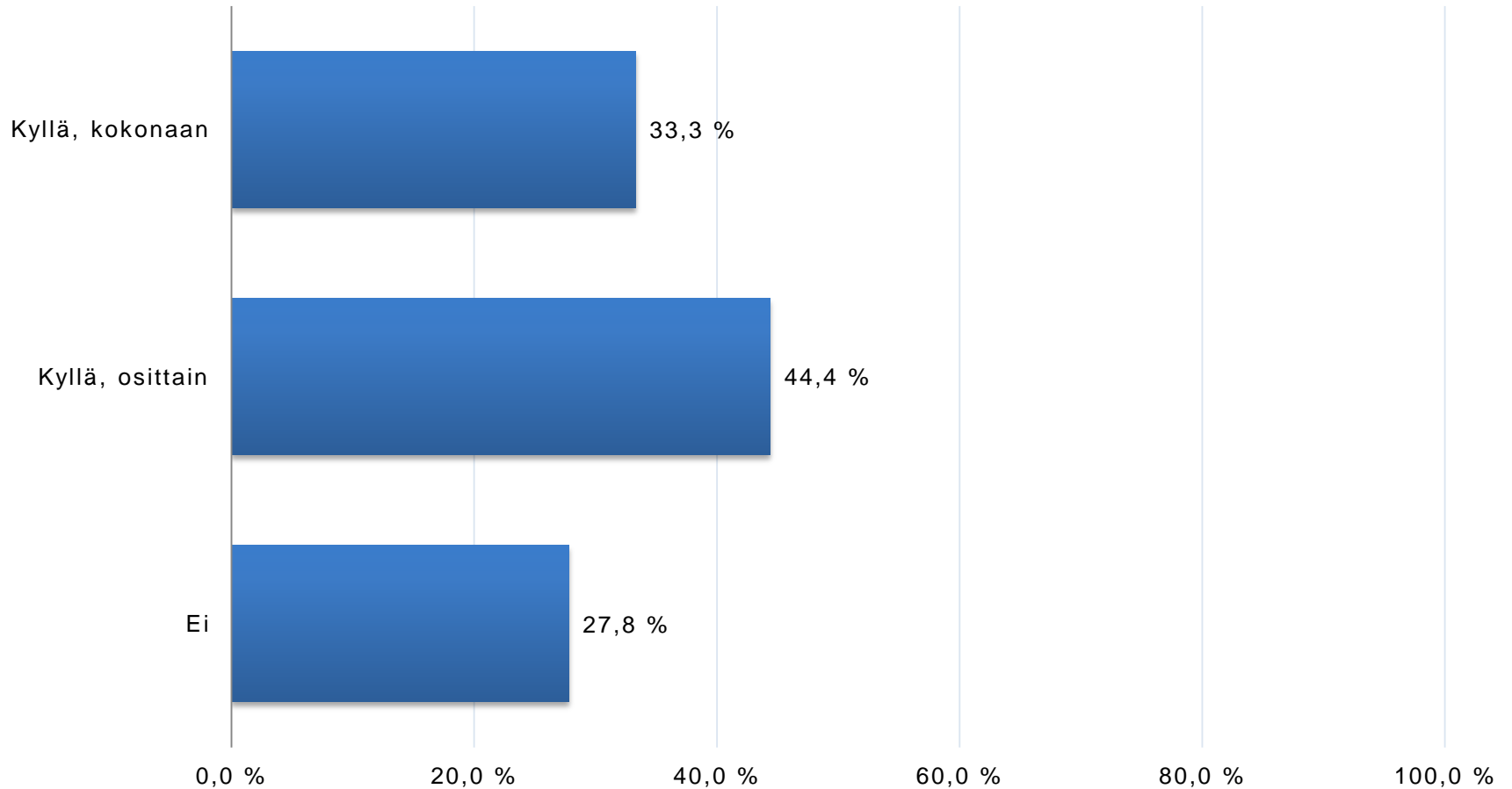
Kuinka monta palkallista päivää erikoistuvat lääkärit voivat käyttää ulkopuoliseen teoreettiseen kurssimuotoiseen koulutukseen keskimäärin vuodessa?

TEOREETTINEN KOULUTUS

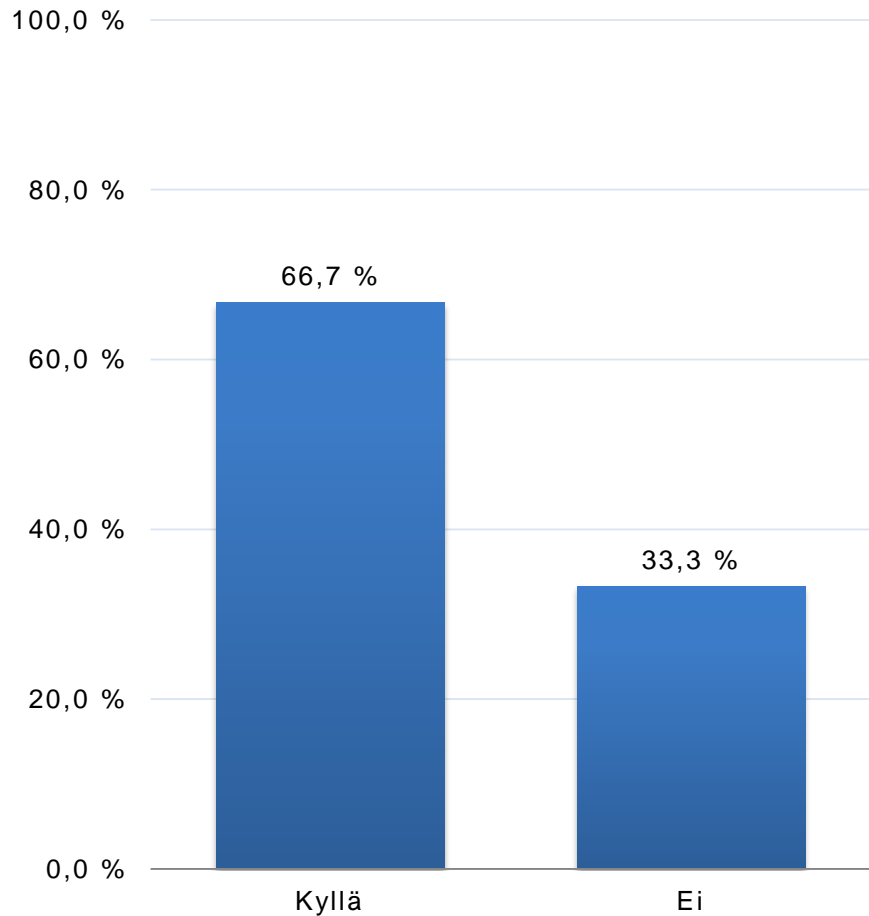
Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Klinikka kustantaa erikoistuville lääkäreille teoreettisen kurssimuotoisen koulutuksen ulkomailta:

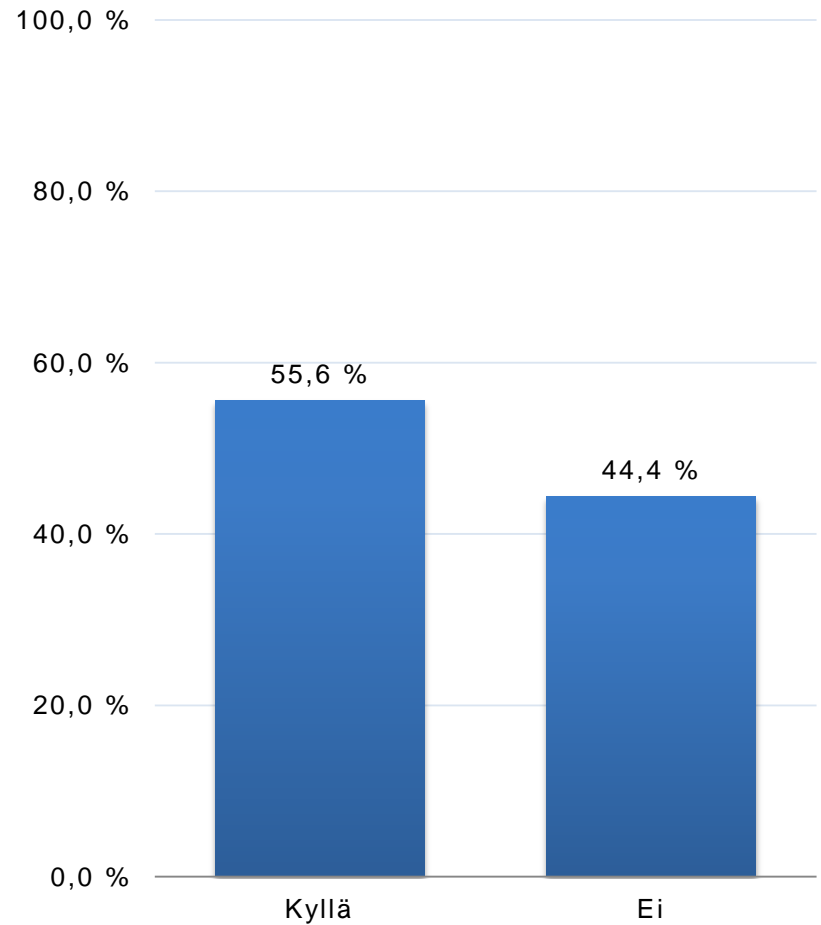

KLIININEN TYÖSKENTELY

Onko klinikassasi mahdollista suorittaa erikoistumiseen vaadittavaa palvelua valvotun hoidon tai tehohoidon yksikössä?

Onko klinikassasi mahdollista suorittaa erikoistumiseen vaadittavaa palvelua allergologian alalta?

Miten lisätä houkuttelevuutta?

- “tuoda esiin alan monipuolisuutta, erityisesti akuuttitoimintaa ja sitä että toiminta on konsultaatiotyypistä työtä”
- “voisi tuoda esiin ennusteet erikoislääkäreiden tarpeista eri aloilla eli että keuhkolääkärinä töitä luultavasti piisaa jatkossakin.”
- “Sen näkyvyyttä pitäisi lisätä.”
- “Nyt tarvittaisiin lisää virkapohjia, jotta niistä ei tule ongelmaa lupaavasti lisääntymässä olevalle erikoistuvien määrälle.”

Ruusut ja risut

- + seniorituki (asenneilmapiiri parantunut?)
- + koulutuksen suunnitelmallisuus parantunut
- + koulutuksen monipuolisuus lisääntynyt
- +
 - palautteen anto (seniorit)
 - lokikirja (evl)
 - tutortoiminta (ohjeistus SKLY:n toimesta?)
 - työajan riittävyys (?)
 - virkojen riittävyys (STM)